

Samen!

Leven, doen & bouwen

Bestuursakkoord 2026 – 2030
Bergen op Zoom

Inleiding

GBWP, PRO, D66, CDA en Lokaal Realisme presenteren het bestuursakkoord Samen!

De afgelopen jaren is er gewerkt aan de koers van Bergen op Zoom. Visies zijn vastgesteld en richting is bepaald. Daarmee ligt er een stevig fundament voor de toekomst van onze gemeente.

De komende vier jaar staan in het teken van aanpakken en uitvoeren. Onze ambitie is dat inwoners merken dat Bergen op Zoom vooruitgaat: dat er woningen bijkomen, dat wijken schoon, heel en veilig zijn en dat voorzieningen goed functioneren. Dat mensen mee kunnen doen en ondersteuning krijgen wanneer dat nodig is. De opgaven raken het dagelijks leven – wonen, veiligheid, werk, gezondheid en leefbaarheid – en daar zetten wij op in. We werken aan voldoende en betaalbare woningen, aan sterke en veilige wijken, aan een vitale economie en aan bestaanszekerheid voor inwoners. Een stevige sociale basis vormt daarbij het fundament: een samenleving waarin mensen naar elkaar omkijken, elkaar helpen en samen verantwoordelijkheid nemen.

Die kracht is in Bergen op Zoom volop aanwezig. In verenigingen, bij vrijwilligers, in buurten, bij ondernemers en maatschappelijke organisaties. Het verenigingsleven en het maatschappelijk middenveld zorgen voor verbinding, betrokkenheid en initiatief. Daar bouwen wij op voort. Samen met de samenleving geven we vorm aan oplossingen die passen bij wijken, dorpen en kernen. Inwoners betrekken we actief bij plannen die hun leefomgeving raken. Ideeën uit de samenleving krijgen ruimte en worden benut. Zo ontstaat beleid dat aansluit bij wat nodig is en dat in de praktijk werkt.

Bij het opstellen van dit bestuursakkoord is gebruikgemaakt van maatschappelijke inbreng, ambtelijke adviezen en de verkiezingsprogramma's van de betrokken partijen. Die inbreng heeft bijgedragen aan de keuzes die in dit akkoord zijn gemaakt. Wij spreken onze waardering en dank uit aan iedereen die hieraan heeft bijgedragen. Dit bestuursakkoord vormt het startpunt voor het nieuwe college om te komen tot een uitgewerkt collegeprogramma. Dit programma dient opgesteld te worden in overleg met de samenleving en de gemeenteraad. Het nieuwe college geven we de opdracht mee om steeds scherp te kijken naar wat haalbaar is met de beschikbare menskracht, middelen en uitvoeringskracht.

De komende jaren laten we zien dat Bergen op Zoom in ontwikkeling is. Dat er gebouwd wordt aan de toekomst van de stad en de dorpen. En dat inwoners merken dat hun leefomgeving stap voor stap verbetert. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners werken we aan een gemeente waar het goed wonen, werken en leven is.

We doen het samen. Samen leven. Samen doen. Samen bouwen!

Inhoudsopgave

Bestuurscultuur en Participatie: Samen!	6
Programma 1 Bestuur, Ondersteuning en Dienstverlening	8
Programma 2 Veiligheid en Weerbaarheid	11
Programma 3 Buitenruimte en Mobiliteit	14
Programma 4 Economie en Recreatie	17
Programma 5 Onderwijs	19
Programma 6 Sport, Cultuur en Erfgoed	22
Programma 7 Gezondheid, Meedoen en Sociale Zekerheid	26
Programma 8 Milieu, Duurzaamheid, Energie en Klimaatadaptatie	29
Programma 9 Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling	32
Financiële positie en uitgangspunten	35
Tot slot	36

Bestuurscultuur en Participatie: Samen!

In de gemeenteraad bestaat een brede consensus om samen verder te werken aan de bestuurscultuur waar de afgelopen jaren onderling aan is gewerkt. Hierbij hebben veel partijen tijdens de verkennende fase waardering uitgesproken voor de persoonlijke verhoudingen in de afgelopen bestuursperiode, zowel binnen de raad als binnen het college. Wij zien het als een gezamenlijke opgave om samen met de gemeenteraad voort te bouwen op deze cultuur en te werken aan verdere verbeteringen. Daarbij houden we voortdurend aandacht voor thema's als integriteit en een weerbare overheid.

In dit kader willen we werken aan een nog meer open en verbindende bestuurscultuur, zowel buiten de organisatie als binnen de organisatie en andere politiek-bestuurlijke samenwerkingen. Aan de hand van de volgende uitgangspunten gaan wij te werk:

1. We gaan respectvol met elkaar om, met oog voor elkaar en met ruimte voor ieders unieke eigenschappen. We spreken ons uit voor gelijkwaardigheid en tegen polarisatie. Deze grondhouding dragen we actief uit en vormt de basis voor elke samenwerking.
2. We communiceren begrijpelijk, actief, open en transparant met de samenleving. We nemen onze bestuurlijke verantwoordelijkheid en zijn eerlijk over onze beweegredenen, meevallers én tegenslagen. We betrekken onze inwoners en maatschappelijke partners zoveel mogelijk bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid.
3. We zoeken actief de samenwerking met de gemeenteraad, het college en onze ambtelijke organisatie om zo te komen tot een constructief samenspel en een zo breed mogelijk gedragen besluitvorming.
4. We willen een lerende gemeente zijn. Dat betekent dat we openstaan voor nieuwe inzichten, kritisch blijven kijken naar ons eigen handelen en actief leren van ervaringen uit de praktijk. We creëren ruimte voor vernieuwing en gaan zorgvuldig om met fouten, met focus op leren en verbeteren. Door beleid en uitvoering te evalueren, kennis te delen en continu te verbeteren, blijven we als gemeente groeien in onze rol richting inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
5. Voor zowel grote lokale als bovenlokale opgaven voeren we een stevige landelijke lobby en zoeken we actief de regionale samenwerking op. Daardoor brengen we onze gemeente sterk onder de aandacht.

Bestuur, Ondersteuning en Dienstverlening

Samen besturen voor en met inwoners

Een betrouwbaar en benaderbaar gemeentebestuur vormt de basis voor het vertrouwen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners in de lokale overheid. In Bergen op Zoom zetten wij in op een bestuur dat zichtbaar is, zorgvuldig afweegt en open communiceert. Daarbij hoort een gemeentelijke organisatie die het bestuur goed ondersteunt en die vanuit haar publieke taak dienstbaar is aan de samenleving.

We zijn ervan overtuigd dat onze dienstverlening en communicatie als gemeente beter kunnen. Dienstverlening zien wij daarbij niet als een afzonderlijke taak van één afdeling, maar als een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie. Iedere medewerker draagt vanuit diens rol bij aan een toegankelijke, betrouwbare en behulpzame gemeente. We werken daarom aan goede bereikbaarheid en aan een cultuur die samenwerkingsgericht is en verbinding zoekt met de samenleving.

Gedreven door onze ambitie werken wij actief aan het welzijn van het gemeentelijke personeel en de verdere ontwikkeling van een sterke, toekomstgerichte ambtelijke organisatie.

Dit gaan we doen:

Heldere communicatie en goede dienstverlening

- Onze dienstverlening is merkbaar dienstverlenend, respectvol en duidelijk. Inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke partners kunnen rekenen op een zorgvuldige afhandeling van vragen en meldingen. Afspraak is afspraak en we communiceren helder als iets anders loopt dan verwacht.
- We maken bewuste keuzes en streven naar een betaalbare, efficiënte dienstverlening van goede kwaliteit.

- We communiceren in begrijpelijke taal en zorgen dat informatie goed vindbaar en toegankelijk is. Digitale dienstverlening is het uitgangspunt waar dat kan, met behoud van voldoende loketten en passende openingstijden, ook voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn of die om een andere reden de voorkeur geven aan een fysieke afspraak.
- We zijn ook een fysiek toegankelijke gemeente, in onze gebouwen en in de openbare ruimte. Waar mogelijk leveren we dienstverlening in de wijk, bijvoorbeeld in dorps- en buurthuizen, zodat we bereikbaar, zichtbaar en benaderbaar blijven voor alle inwoners.
- In onze dienstverlening staat de menselijke maat centraal. We kijken naar de situatie van de inwoner en zoeken binnen de regels naar passende oplossingen. Dit vraagt om goede processen én om de juiste houding en het juiste gedrag binnen de hele organisatie.
- We pakken ook de interne dienstverlening en onze eigen regeldruk aan door regels en procedures die onvoldoende bijdragen aan controle, kwaliteit en maatschappelijke waarde te vereenvoudigen of af te schaffen. We creëren ruimte om te werken vanuit vertrouwen, vakmanschap en professionaliteit.
- We borgen de veilige publieke taak, zodat medewerkers de tools en kennis hebben om agressie, intimidatie en geweld zoveel mogelijk te voorkomen.

Aan de slag met de Participatievisie

- We maken deze bestuursperiode actief werk van participatie. Met de Participatievisie en de Participatieverordening als basis ligt de focus nu op uitvoering. Daarom stellen we een concreet uitvoeringsplan op waarin duidelijk wordt hoe, wanneer en bij welke onderwerpen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners worden betrokken.
- In dit uitvoeringsplan stellen we prioriteiten en maken we keuzes: participatie zetten we gericht in waar het meerwaarde heeft en daadwerkelijk invloed kan hebben op beleid en uitvoering. Duidelijke verwachtingen vooraf zijn daarbij essentieel.
- We stellen samen met inwoners nieuwe dorps- en wijkplannen op voor onze wijken, dorpen en kernen, waarin we de ontwikkeling van leefbaarheid, voorzieningen en woningbouw lokaal en samen vormgeven. We onderzoeken hoe inwoners ook direct kunnen meebeslissen over de besteding van een deel van het budget voor hun eigen leefomgeving.
- Participatie is geen losse activiteit maar een manier van werken. We borgen deze werkwijze binnen de ambtelijke organisatie en passen deze zorgvuldig en consistent toe, zodat participatie een vanzelfsprekend onderdeel wordt en inwoners zich serieus genomen voelen en invloed hebben.

Goede informatiebeveiliging en digitale weerbaarheid

- Digitalisering biedt kansen om onze dienstverlening slimmer en efficiënter te maken, maar vraagt ook om blijvende aandacht voor veiligheid en betrouwbaarheid. Privacy en gegevensbescherming staan daarbij voorop. We handelen volgens geldende wet- en regelgeving en bereiden ons voor op de eisen die voortvloeien uit de Cyberbeveiligingswet. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens bij de gemeente veilig zijn.
- We versterken onze digitale weerbaarheid en autonomie. Dat vraagt om veilige systemen, bewustzijn en vakmanschap, maar ook kritisch kijken naar onze afhankelijkheden. Waar mogelijk geven we de voorkeur aan Europese alternatieven, zodat we minder kwetsbaar zijn en beter grip houden op onze digitale infrastructuur.
- Nieuwe technologieën, zoals kunstmatige intelligentie, volgen we actief. We benutten kansen waar deze technologie kan bijdragen aan betere dienstverlening en beleid, met oog voor ethiek, transparantie en menselijke controle. Daarbij blijven we alert op risico's en gevolgen voor medewerkers en inwoners.
- Digitalisering mag niemand buitensluiten. Daarom zorgen we voor digitale toegankelijkheid en ondersteuning van minder digitaal vaardige inwoners, met begrijpelijke uitleg en alternatieven waar nodig.
- We kijken integraal naar digitalisering en weerbaarheid. Bedrijfscontinuïteit is daarbij een belangrijk thema om de gemeente ook bij verstoringen en incidenten goed te laten functioneren. Zo bouwen we aan een digitale omgeving die veilig en betrouwbaar is, ook in het geval van een crisissituatie.

Versterken van sturing en beheersing ('in control')

- We willen als gemeente aantoonbaar meer 'in control' zijn op de diverse aspecten van onze bedrijfsvoering. Hoewel de afgelopen jaren stappen zijn gezet, vraagt de huidige mix van opgaven om een volgende fase waarin sturing, uitvoering en verantwoording beter op elkaar aansluiten. Daarbij is het verbeteren van de kwaliteit en beschikbaarheid van stuurinformatie een belangrijke randvoorwaarde.
- We verbeteren onze grip door verantwoordelijkheden duidelijk vast te leggen en beter zicht te houden op voortgang, resultaten en risico's. Daarmee zorgen we dat plannen realistisch zijn, uitvoerbaar blijven en leiden tot zichtbaar resultaat voor de samenleving.

Huisvesting van de gemeentelijke organisatie

- De gemeentelijke huisvesting ondersteunt een goed functionerende organisatie en een professionele dienstverlening aan inwoners en partners. Het Stadskantoor aan Plein 13 blijft daarbij de centrale huisvestingslocatie voor het college en de ambtelijke organisatie. We voeren het benodigde onderhoud en de reeds geplande werkzaamheden conform het meerjarenonderhoudsplan uit. Daarbij kijken we niet alleen naar het voldoen aan de geldende wettelijke verplichtingen en Arbo-vereisten, maar benutten we kansen om het gebouw verder te verbeteren, toegankelijk te maken en toekomstgericht te ontwikkelen. In dit kader verkennen we ook hoe delen van het Stadskantoor een nog bredere functie kunnen krijgen die bijdraagt aan een toegankelijke en toekomstige dienstverlening. Wij willen hierover het gesprek aangaan met maatschappelijke partners.

- Het Centrum voor de Kunsten (CKB) blijft gehuisvest op de huidige locatie. Daarmee borgen we de continuïteit van deze voorziening, de publieke toegankelijkheid en de inhoudelijke opdracht van het CKB. Vanuit deze uitgangspunten zetten we in op het verder versterken en ontwikkelen van de organisatie en programmering. Waar zich mogelijkheden voordoen, investeren we in de kwaliteit en functionaliteit van de huisvesting, zodat deze blijvend aansluit bij de ambities en ontwikkeling van het CKB.
- Ook voor andere werklocaties van de gemeentelijke organisatie, onder meer de gemeentewerf, zorgen we voor passende en kwalitatief goede werkplekken. Deze werkplekken moeten aansluiten bij de aard van de werkzaamheden en de behoeften van medewerkers. Op deze manier dragen we zorg voor een veilige en gezonde werkomgeving voor de gehele ambtelijke organisatie.
- We erkennen de knelpunten rond de huidige raadzaal en publieke tribune, zoals de burgemeester die benoemde in haar brief aan de nieuwe gemeenteraad. Daarom ondersteunen we de zoektocht naar maatregelen die nodig zijn voor een toekomstbestendige oplossing.

Strategisch en maatschappelijk vastgoed

- Voor het vastgoed in ons bezit gaan we werken volgens het recent vastgestelde Vastgoedbeleid. Dat vastgoed beschouwen we als een middel om maatschappelijke doelen te realiseren, en niet als doel op zich. We sturen actiever en strategischer op onze vastgoedportefeuille, zodat deze optimaal bijdraagt aan opgaven op het gebied van onder meer zorg, onderwijs, sport, cultuur en leefbaarheid.
- Ook zetten we in op een toekomstbestendige en duurzame vastgoedportefeuille, met aandacht voor onderhoud, kwaliteit en verduurzaming. We verbeteren het inzicht in kosten en opbrengsten en zorgen voor heldere rollen en verantwoordelijkheden.

Programma 2

Veiligheid en Weerbaarheid

Samen sterk voor veiligheid en weerbaarheid

Wij staan voor een veilige leefomgeving voor iedereen. Veiligheid gaat verder dan handhaving alleen en is een brede maatschappelijke opgave waarin preventie, leefbaarheid en zorg centraal staan, met handhaving als noodzakelijk sluitstuk. Daarom kiezen we voor een integrale en gebiedsgerichte aanpak, waarin gemeente, inwoners, handhaving, zorgpartners, scholen en maatschappelijke organisaties samen optrekken. Binnen dit geheel vervult de burgemeester een bijzondere en zelfstandige rol als hoeder van de openbare orde en veiligheid, met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden op grond van de Gemeentewet.

Bergen op Zoom kent complexe veiligheidsvraagstukken, waarbij de nabijheid van grote havens bijdraagt aan de aantrekkingskracht op ondermijnende criminaliteit. De professionalisering binnen handhaving en vergunningverlening vormt hiervoor een belangrijk fundament waarop we verder bouwen. Tegelijkertijd zijn we afhankelijk van partners zoals het Rijk en de politie. De beperkte politiecapaciteit vraagt om realistische verwachtingen en nauwe samenwerking, waarbij onze burgemeester een cruciale rol vervult.

We investeren in zichtbaarheid in de wijk, versterken de samenwerking tussen preventie en repressie, en bouwen aan een overheid waarop inwoners kunnen rekenen. We zetten specifiek in op preventie en perspectief voor jongeren en hebben oog voor leefbaarheid, sociale cohesie en de veiligheid van kwetsbare groepen. Door de druk op financiële middelen en personele capaciteit, prioriteren we onze inzet en maken we bewuste keuzes om het grootst mogelijke effect te bereiken. Zo bouwen we aan een veilige, leefbare en weerbare gemeente.

Dit gaan we doen:

Naar een Bergse Veiligheidsstrategie 2.0

- We ontwikkelen de bestaande veiligheidsstrategie door tot een Bergse Veiligheidsstrategie 2.0, waarbij veiligheid in samenhang wordt benaderd en preventie, handhaving, zorg en leefbaarheid onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Digitale veiligheid maakt hier onderdeel van uit, gezien de impact van cybercriminaliteit en online fraude op inwoners en de gemeentelijke organisatie. Samen met politie, het Openbaar Ministerie, zorgpartners, scholen, woningcorporaties en maatschappelijke organisaties werken we aan bewustwording en preventie. Door deze samenwerking zijn we beter in staat om veiligheidsproblemen vroegtijdig te signaleren en effectief aan te pakken. Zo bereiken we een positief maatschappelijk effect; resultaatgericht en lerend. We stellen duidelijke prioriteiten, zodat capaciteit en middelen gericht en doelmatig worden ingezet.
- We werken aan het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid, zodat de samenleving als geheel beter bestand is tegen crises en verstoringen. Samen met onze partners zorgen we voor een goede voorbereiding op crises en een slagvaardige aanpak wanneer zich verstoringen voordoen.
- Complexe veiligheidsvraagstukken vragen om maatwerk en een nauwe verbinding tussen veiligheid en zorg. Denk hierbij aan situaties waarin sprake is van een combinatie van drugsproblematiek en onbegrepen of verward gedrag. Voor deze doelgroepen zetten wij nadrukkelijk in op een uitvoeringsgerichte aanpak: we werken aan concrete oplossingen voor begeleiding, opvang en huisvesting en maken actief gebruik van kennis en succesvolle werkwijzen uit andere gemeenten.
- We hebben aandacht voor het voorkomen van geweld tegen kinderen, jongeren en ouderen. Samen met partners zetten wij voor deze doelgroepen in op preventie en bescherming, met oog voor de kwetsbaarheden in elke levensfase.

- Daarnaast hebben wij specifieke aandacht voor huiselijk geweld en femicide. Samen met partners zetten wij in op vroegsignalering, bescherming en een sluitende aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Hierbij zetten wij ons ook in voor het borgen van voldoende en passende opvangmogelijkheden voor vrouwen in regionaal verband.

Preventie en repressie in balans

- Wij werken aan een goede balans tussen preventie en repressie, met nadrukkelijke focus op het voorkómen van problemen. We besteden speciale aandacht aan jongeren, sociale veiligheid, kansengelijkheid en het tegengaan van (drugs)criminaliteit. We blijven investeren in het programma Preventie met Gezag, in nauwe samenwerking met scholen, jongerenwerk en maatschappelijke partners, en verlangen hiervoor van het Rijk voldoende financiële middelen.
- Handhaving is zichtbaar aanwezig in de wijken en dorpen. Wijkboas vervullen naast hun handhavende rol een belangrijke functie in preventie, signalering en het leggen van verbindingen. In nauwe samenwerking met de politie, in het bijzonder met de wijkagenten en de wijkteams werken we zichtbaar en dichtbij inwoners in de wijk. Zo versterken we het contact met inwoners en partners en kunnen signalen beter worden opgepakt.
- Om veiligheidsvraagstukken effectief aan te pakken, zorgen we ervoor dat signalen vanuit handhaving, politie, zorg en welzijn sneller en beter bij elkaar komen. Zo kunnen we problemen eerder herkennen en escalatie voorkomen. Dit vraagt om een sterke ketensamenwerking, korte lijnen, wederzijds vertrouwen en heldere afspraken tussen betrokken partners.

Een wijkgerichte aanpak van veiligheid

- We zetten in op een wijkgerichte aanpak van veiligheid, waarbij we per wijk en dorp werken aan leefbaarheid, sociale samenhang en veiligheid als samenhangende opgave. Voor wijken en dorpen ontwikkelen we wijkprofielen en stellen we wijkplannen op. Dit doen we met een zichtbare en herkenbare aanwezigheid van de gemeente, onder andere via de wijkteams en door handhaving in de wijk, dicht bij inwoners en met oog voor wat er speelt. Zo sluiten we beter aan bij de specifieke kenmerken en uitdagingen op ieder gebied en kunnen we gericht sturen op resultaten.

- Inwoners spelen een actieve rol bij het verbeteren van de veiligheid in hun eigen leefomgeving. Initiatieven, zoals buurtpreventie, buurtouders, wijkraden en dorpsraden, ondersteunen en stimuleren wij actief. Daarmee versterken we de sociale cohesie en bouwen we aan maatschappelijke samenhang: wijken waarin mensen elkaar kennen, elkaar aanspreken en signalen durven te delen.

Aanpak van ondermijning en het versterken van de weerbaarheid daartegen

- We zetten stevig in op de aanpak van ondermijnende criminaliteit, waaronder havengerelateerde criminaliteit. Tegelijkertijd versterken we de weerbaarheid hiertegen van onze organisatie en onze samenleving. Daarbij werken we volgens de Brabantse Norm Weerbare Overheid en investeren we in bewustwording, integriteit en het tijdig herkennen van signalen van ondermijning. Zo zorgen we ervoor dat zowel medewerkers als bestuurders toegerust zijn om weerbaar en zorgvuldig te handelen.
- We maken actief gebruik van het Bibob-instrument om misbruik van vergunningen, subsidies en vastgoedconstructies tegen te gaan. Hiermee voorkomen we dat criminele activiteiten zich nestelen in de bovenwereld en beschermen we de betrouwbaarheid van het gemeentelijk handelen.
- Samen met regionale en landelijke partners zetten we in op een gezamenlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Door intensief samen te werken en informatie te delen, vergroten we onze slagkracht en kunnen we effectiever optreden tegen criminele netwerken die de veiligheid en leefbaarheid onder druk zetten.

Veiligheid in de openbare ruimte en bij evenementen

- We zetten ons in voor veilige en leefbare openbare ruimtes, met gerichte aandacht voor het voorkomen en aanpakken van overlast, het versterken van sociale veiligheid en het verminderen van risico's op kwetsbare locaties en hotspots. Daarbij hebben we nadrukkelijk oog voor het veiligheidsgevoel van inwoners en bezoekers. We gaan aan de slag met de aanpak van straatintimidatie. Dit doen we door in te zetten op bewustwording, het makkelijker maken om te melden, gerichte handhaving en samenwerking met partners zoals politie, scholen en maatschappelijke organisaties. Slachtoffers worden ondersteund en daders worden aangesproken op hun gedrag. Zo werken we aan een openbare ruimte waarin iedereen zich vrij en veilig kan voelen.

- Als we middelen inzetten zoals cameratoezicht, doen we dat zorgvuldig. We letten daarbij op of het nodig is (proportionaliteit), of het niet anders kan (subsidiariteit) en of we de privacy respecteren. We zorgen dat deze middelen gericht en verantwoord worden gebruikt.
- We zetten samen met de brandweer in op het versterken van de brandveiligheid van gebouwen, waarbij we de Verenigingen van Eigenaars (VvE's) en de woningcorporatie actief aanspreken op hun verantwoordelijkheid en hen stimuleren om noodzakelijke maatregelen te treffen.
- Voor evenementen werken wij nauw samen met organisatoren, verenigingen en hulpdiensten. De gemeente stelt zich daarbij ondersteunend en meedenkend op, met oog voor een goede balans tussen duurzaamheid, toegankelijkheid, levendigheid en veiligheid. We houden rekening met de draagkracht van vrijwilligersorganisaties.
- Dranghekken en verkeersborden worden voor organisaties van non-profit evenementen door de gemeente beschikbaar gesteld, vanuit een verantwoordelijkheid van de gemeente voor de openbare ruimte. Daarnaast ondersteunen we deze organisaties bij het opstellen van een verkeersveiligheidsplan als dat nodig is. Door heldere afspraken en een gezamenlijke voorbereiding zorgen we ervoor dat evenementen schoon, veilig en goed georganiseerd kunnen worden.

Een diervriendelijke noodopvang

- We voeren onze wettelijke taak op het gebied van dieren noodopvang zorgvuldig uit. We zien toe op heldere prestatieafspraken over kwaliteit, veiligheid en diervriendelijkheid om de continuïteit van de opvang en zorg te waarborgen. Hierbij werken we nauw samen met vrijwilligers en maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor dierenwelzijn.

Buitenruimte en Mobiliteit

Samen op weg naar een leefbare buitenruimte

De openbare ruimte is een onmisbaar onderdeel van onze gemeente. Het is de plek waar inwoners wonen, elkaar ontmoeten, ondernemen en recreëren. Wat de gemeente doet, laat zich in de openbare ruimte voor inwoners elke dag direct zien en voelen. In Bergen op Zoom komen in de buitenruimte steeds meer opgaven samen: goed onderhoud, klimaatadaptatie en hittestress, verkeersveiligheid, vergroening, energietransitie en bereikbaarheid. Deze samenhang vraagt om heldere keuzes en een integrale aanpak.

Ook op het terrein van verkeer en mobiliteit liggen er duidelijke opgaven in de uitvoering, gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid en het waarborgen van een veilige en toekomstbestendige infrastructuur.

We realiseren ons dat niet alles tegelijk kan. De uitvoeringscapaciteit en beschikbare middelen vragen om het stellen van prioriteiten en een gefaseerde aanpak. Door beheer, inrichting en mobiliteit in samenhang te benaderen, maken we realistische keuzes die passen binnen de beschikbare investeringsruimte en het meerjarig investeringsplan. Zo werken we stap voor stap aan een kwalitatief sterke, leefbare en toekomstbestendige openbare ruimte.

Dit gaan we doen:

Een prettige en goed onderhouden buitenruimte

- Wij zetten in op een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is en die toekomstbestendig wordt ingericht. Goed beheer blijft daarbij de basis. In de komende periode pakken we ook het achterstallig onderhoud aan, zodat de kwaliteit van de openbare ruimte op orde blijft.
- We onderhouden onze wegen, groenvoorzieningen, (civieltechnische) kunstwerken, wateren en openbare voorzieningen op een passend kwaliteitsniveau. We evalueren deze kwaliteitsniveaus samen met de gemeenteraad. Tegelijkertijd houden we de lasten voor inwoners beheersbaar. Dat geldt nadrukkelijk ook voor riolering en afval, waar we – ondanks het gesloten financieringsstelsel – blijven sturen op doelmatigheid en betaalbaarheid.
- Bij de uitvoering van werkzaamheden zorgen we voor tijdige en duidelijke communicatie richting inwoners en ondernemers. Daarnaast zetten we in op het zorgvuldig plannen van werkzaamheden in de openbare ruimte, zodat we overlast beperken en efficiënter omgaan met middelen. Hiermee streven we naar een zorgvuldige uitvoering met zo min mogelijk hinder voor de omgeving. Wij vinden een positieve waardering van onze inwoners voor de openbare buitenruimte belangrijk.

Groenere, gezondere en diervriendelijke leefomgeving

- We benutten de openbare ruimte daarnaast om te werken aan een groenere en gezondere leefomgeving. We versterken de aanwezigheid van groen in de buurt en zetten in op klimaatbestendigheid, biodiversiteit en verblijfskwaliteit. Groen, natuur en diervriendelijkheid vormen een vanzelfsprekend onderdeel van de inrichting van onze leefomgeving.
- Voor een schone leefomgeving hebben we specifiek aandacht voor zwerfafval en afvaldumpingen, waarbij we inzetten op slimme en effectieve handhaving en oplossingen.
- De ligging aan het water is een onderscheidende kwaliteit van Bergen op Zoom. Het water en de omliggende natuur-, bos- en heidegebieden dragen bij aan biodiversiteit, het landschap en de beleving van de omgeving. We beschermen en versterken deze natuur en zoeken waar mogelijk de verbinding met recreatief medegebruik en een aantrekkelijke leefomgeving.

Bereikbaarheid en mobiliteit

- Op het gebied van mobiliteit werken we aan een bereikbare gemeente. We geven uitvoering aan de Mobiliteitsvisie en zetten in op veilige, duurzame en toegankelijke mobiliteit. Dit betekent betrouwbare verbindingen voor het openbaar vervoer en een goed functionerend wegennet met nadrukkelijke aandacht voor fietsers en voetgangers. In de binnenstad geven we meer ruimte aan voetgangers en fietsers, zodat het centrum veiliger, aantrekkelijker en prettiger wordt om te verblijven en doorheen te bewegen.
- Daarbij investeren we ook in veilige en aantrekkelijke fietsverbindingen binnen de gemeente en naar de regio, en hebben we aandacht voor voldoende en toegankelijke fietsvoorzieningen. We starten een lobby om te kijken of er betere fietsverbindingen gerealiseerd kunnen worden richting Lepelstraat en Steenberg. Hierbij zetten we in op ondersteuning vanuit de provincie, gelet op de interesse van de provincie in goede fietsverbindingen.
- We zetten in op een gerichte lobby richting het Rijk voor de aanpak van knooppunt Zoomland, om de bereikbaarheid en doorstroming te verbeteren.
- We zien erop toe dat goederenvervoer zo schoon en veilig mogelijk plaatsvindt.
- We zetten in op een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer, met specifieke aandacht voor de verbindingen van en naar Halsteren en Lepelstraat. Daarbij zien we initiatieven zoals de PlusBus als een waardevolle aanvulling op het aanbod aan openbaar vervoer.

- We monitoren de pilot met lagere parkeerkosten op Plein 13 zorgvuldig en evalueren de effecten op bereikbaarheid, gebruik en parkeerdruk.
- We zorgen voor gehandicaptenparkeerplaatsen die voldoen aan de norm en die op de juiste plekken zijn gerealiseerd.

Inrichting openbare ruimte

- Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte is aandacht voor sociale veiligheid vanzelfsprekend. We zetten in op een openbare ruimte die voor iedereen prettig en veilig is om te gebruiken. Daarbij besteden we specifiek aandacht aan verlichting, zichtlijnen en inrichting.
- Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte worden vrouwen en mensen van de regenbooggemeenschap actief betrokken, evenals inwoners van verschillende leeftijden. Zo zorgen we ervoor dat verschillende ideeën en ervaringen worden meegenomen in het ontwerp en de inrichting van de openbare ruimte.
- Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte houden we rekening met het bevorderen van een gezonde leefstijl, sport en bewegen (onder meer via het speelruimteplan), evenals met klimaatadaptatie en de voorbereiding op extreme weersomstandigheden.

Afval en riolering

- We geven uitvoering aan het grondstoffenbeleidsplan en het gemeentelijk waterprogramma, met focus op een toekomstbestendig rioelstelsel, betere afvalscheiding en hergebruik van grondstoffen. De ontwikkeling van een moderne milieustraat is daarbij een belangrijke stap. Tegelijk maken we bewuste keuzes om de kosten beheersbaar te houden. De afvalstoffenheffing en rioelheffing blijven zo stabiel mogelijk en stijgen niet verder dan noodzakelijk. Dit vraagt om scherpe sturing op doelmatigheid, planning en samenwerking in de uitvoering. Waar niet alles tegelijk kan, prioriteren we en kiezen we voor een gefaseerde aanpak die past binnen de beschikbare middelen en uitvoeringscapaciteit.
- We zetten in op het beperken van de hoeveelheid afval, waarbij we gescheiden inzameling van afval stimuleren en als gezamenlijke verantwoordelijkheid zien. Het inzamelen van afval via verenigingen blijven we stimuleren en ondersteunen.

Programma 4

Economie en Recreatie

Samen ondernemen, werken en recreëren

Bergen op Zoom is een prachtige gemeente, omringd door groen en water, waar met veel energie wordt gewerkt en geleefd. Een gemeente met relatief veel bedrijven in de zorg, industrie, logistiek, bouw, detailhandel, zakelijke dienstverlening, horeca en recreatie. Deze bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en zetten actief in op vernieuwing en verduurzaming. Samen met de strategische ligging van onze gemeente vormt dit een stevige basis voor innovaties en brede welvaart.

Zoals in de Pijlvisie Economie is beschreven, bouwt de economische ontwikkeling van de gemeente richting de toekomst voort op de huidige economische structuur en arbeidsmarkt. De economie van Bergen op Zoom staat daarbij niet op zichzelf en wordt sterk beïnvloed door ontwikkelingen van buitenaf, van nationale tot internationale schaal.

Dit gaan we doen

Optimalisatie van bestaande bedrijventerreinen

- We vinden het belangrijk dat er ruimte is voor bedrijven, in het bijzonder voor het midden- en kleinbedrijf (MKB). Door de schaarse ruimte vraagt dit om zorgvuldig en efficiënt ruimtegebruik. Daarom richten we ons eerst op de revitalisatie van bedrijventerreinen samen met de bedrijven zelf. Tegelijkertijd staan we ervoor open om, waar mogelijk, bedrijven die in woonwijken zijn gevestigd te begeleiden naar bedrijventerreinen. Daarna kijken we naar passende herontwikkeling van de vrijkomende locaties.

(Verdere) ontwikkeling van bedrijventerreinen

Naast de optimalisatie van bestaande bedrijventerreinen kiezen wij voor de volgende ontwikkelrichtingen voor nieuwe bedrijventerreinen:

- De Theodorushaven ontwikkelen we verder met een focus op watergebonden bedrijvigheid.
- Schans VI gaat met 115 woningen aansluiten op de huidige woonwijk. Het deel tegen de A4 en aan de andere zijde van het Wiekenkruis wordt ingevuld met woon-werkkavels en MKB-bedrijven. De ontsluiting van het werkgedeelte loopt direct via bedrijventerrein Oude Molen, waardoor de veiligheid in de woonwijk wordt geborgd en verkeers- en geluidsoverlast wordt beperkt.
- De ontwikkeling van de Ster van Lepelstraat tot logistieke hotspot krijgt een koerswijziging. Het gebied wordt ingericht als uitbreiding van de Oude Molen, met ruimte voor MKB-bedrijven en woon-werkkavels.
- In de Auvergnepolder kiezen we ervoor om op termijn voor maximaal 60 hectare aan plantbased bedrijvigheid mogelijk te maken. Dit doen we in de Auvergnepolder Zuid, aansluitend op de Theodorushaven/Noordland. De rest van de Auvergnepolder behouden we voor landschappelijke beleving, bescherming van hoogwaardige agrarische teelt. Ook zorgen we op deze plek voor aandacht voor de Watersnoodramp.

Onze Bergse binnenstad

- We zetten de uitvoering van de Visie Binnenstad voort op de ingeslagen weg en we houden rekening met de evenementen die onze stad levendig maken. We blijven inzetten op het terugdringen van leegstand en het weg-nemen van knelpunten die transformatie belemmeren. Daarnaast onderzoeken we hoe we de verbinding tussen de binnenstad, winkelcentrum de Zeeland en de Boulevard op een natuurlijke manier kunnen versterken, zodat logischere verkeersstromen ontstaan. De woningbouwontwikkeling aan de Westersingel benutten we daarbij als kans om deze verbindingen te versterken.

- We werken aan kwalitatieve voorzieningen die bijdragen aan comfort, toegankelijkheid, bereikbaarheid en verblijfskwaliteit in de binnenstad, zoals speelvoorzieningen, bewaakte fietsenstallingen en openbare toiletten.
- We evalueren de locatie van de weekmarkt samen met de winkeliers, de marktkraamhouders en ondernemersvereniging Sterck.

Aandacht voor winkelcentra

- In sommige wijken staan kleine wijkwinkelcentra onder druk, zoals De Gagel. De kwaliteit neemt af en op sommige plekken is onduidelijk welke rol deze voorzieningen in de toekomst moeten vervullen. In de komende bestuursperiode ontwikkelen we daarom een strategie voor wijkwinkelcentra, uitgewerkt in een handelingskader. Voor locaties waar dat nodig is werken we dit uit in een concreet toekomstbeeld, waarbij we kijken naar mogelijkheden voor revitalisatie of herontwikkeling. Uitgangspunt is dat wijkwinkelcentra aansluiten bij de behoeften van de wijk en bijdragen aan leefbaarheid en ontmoeting. Daarbij zorgen we ervoor dat basisvoorzieningen zo veel mogelijk bereikbaar blijven dicht bij huis.

Sterkere verbinding onderwijs en arbeidsmarkt

- De campusontwikkeling waarbij samenwerking plaatsvindt tussen ondernemers, onderwijs en de overheid zetten we voort en bouwen we waar mogelijk uit. De plantbased samenwerking op het DAB-lab en de bestaande samenwerking in het Eventum tussen bijvoorbeeld middelbaar beroepsonderwijs, Omroepstichting ZuidWest, Gebouw-T en De Maagd op het gebied van podium- en evenemententechniek zijn hiervan mooie voorbeelden. Samen met partijen willen we kijken of soortgelijke ontwikkelingen gerealiseerd en versterkt kunnen worden op onder meer het terrein van muziek- en podiumkunsten, horeca en zorg.
- In het kader van campusontwikkeling willen wij ook met het onderwijs en bedrijven kijken of een slag kan worden gemaakt in het stimuleren van het techniekonderwijs, gezien de groeiende vraag vanuit de arbeidsmarkt.

Arbeidsmigranten: economie en leefbaarheid in balans

- Arbeidsmigranten leveren een bijdrage aan onze economie. Dat brengt ook opgaven met zich mee op het gebied van huisvesting en leefbaarheid. Werkgevers hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid, onder meer voor het realiseren van passende en humane huisvesting en goede begeleiding van hun werknemers. Binnen de regionale woondeal zijn arbeidsmigranten aangemerkt als aandachtsgroep. Door actief te sturen op passende huisvesting voorkomen we verdringing op de woningmarkt en ongewenste situaties in wijken. Daarbij zijn we alert op situaties van (arbeids) uitbuiting en inhumane huisvesting. Ook zorgen we voor een goede registratie en een eerlijke heffing van belastingen, zodat arbeidsmigranten op een evenwichtige manier bijdragen aan de collectieve voorzieningen waarvan zij gebruikmaken.

Recreatie en toerisme

- We zetten in op het verminderen van regeldruk en het vereenvoudigen van regels en procedures bij evenementen, met bijzondere aandacht voor de draagkracht van non-profitorganisaties.
- Bergen op Zoom biedt van nature veel mogelijkheden om te recreëren door de ligging omringd door groen en water. De Brabantse Wal, de Binnenschelde en de historie van de stad maken een bezoek de moeite waard.
- Voor de komende periode zien wij kansen om samen met ondernemers het recreatieve karakter van de Boulevard en de Waterschans te versterken. Horeca is hierbij een van de mogelijkheden. Daarnaast willen we verkennen of het mogelijk is om meer aangewezen camperstandplaatsen te realiseren en waterrecreatie een impuls te geven, onder meer door het verplaatsen van de jachthaven te onderzoeken en door het creëren van een goede plek voor de watersportverenigingen.
- We zetten in op goede voorzieningen op het gebied van cultuur, natuur en vrijetijdsbesteding, zodat we een aantrekkelijke gemeente blijven voor bezoekers uit binnen- en buitenland.

Programma 5

Onderwijs

Samen groeien door onderwijs en ontwikkeling

Bergen op Zoom is een gemeente waar kinderen en jongeren goed onderwijs kunnen volgen, passend bij ieders talent. Er is een rijk aanbod van scholen bestaande uit primair onderwijs en voortgezet onderwijs tot en met het middelbaar beroepsonderwijs. Iedereen moet hier gebruik van kunnen maken. Achtergrond en thuissituatie mogen geen belemmering zijn voor iemands ontwikkeling.

We zetten in op een sterke verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt, waarbij campusontwikkeling centraal staat. Locaties zoals Lage Meren-Meilust zien we hierin als kansrijk, onder meer voor techniekonderwijs en praktijkgericht leren. We stimuleren daarnaast het Leven Lang Ontwikkelen, zodat inwoners kunnen blijven leren en aansluiten op de veranderende arbeidsmarkt.

Hierover vindt doorlopend afstemming plaats met onze maatschappelijke partners, van scholen tot en met de kinderopvang. We willen dat alle kinderen en jongeren kansen krijgen en er voldoende studie- en stageplekken zijn. Het onderwijs moet inclusief en toegankelijk zijn. We zetten lokaal ook extra in op volwassenenonderwijs, met speciale aandacht voor digitale vaardigheden en het leren en verbeteren van de Nederlandse taal, naast wat we al in regionaal verband doen.

Dit gaan we doen:

Investeren in gelijke kansen en vroege ontwikkeling

- Als gemeente zetten wij ons in voor het terugdringen van onderwijsachterstanden, met een sterke focus op de vroege ontwikkeling van kinderen. We zorgen dat kinderen die thuis minder kansen hebben goede peuteropvang krijgen en in het onderwijs de nodige ondersteuning ontvangen. Dit doen we onder andere door inzet op voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE), waarmee we taalontwikkeling, sociale vaardigheden en cognitieve groei al op jonge leeftijd versterken. Het bereik van VVE in Bergen op Zoom is hoog en we zetten erop in dit hoge bereik te behouden.
- Door vroeg te investeren in de ontwikkeling van kinderen voorkomen we dat zij achterstanden oplopen en verkleinen we de kans op latere problemen, zoals onnodige inzet van jeugdhulp. Daarbij zetten we in op een doorlopende ontwikkellijijn van voorschool naar basisschool en op een stevige verbinding met het onderwijsachterstandenbeleid. Het Onderwijskansenplan actualiseren we, zodat we onze inzet blijvend richten op de kinderen en gezinnen die dit het hardst nodig hebben.
- We zetten in op inburgeringsonderwijs, waaronder taalonderwijs voor volwassenen, om de taalvaardigheid, zelfredzaamheid en participatie van inwoners te versterken.
- Deze opgave vraagt om een integrale en samenhangende aanpak. We werken daarom nauw samen met scholen, kinderopvangorganisaties, jeugdgezondheidszorg, jeugdzorg, welzijnsinstellingen en de bibliotheek. Samen zorgen we voor een samenhangend aanbod, tijdige signalering en passende ondersteuning voor kinderen en gezinnen die dat nodig hebben.

Aanpak schoolverzuim en -uitval

- We willen dat ieder kind en jongere in Bergen op Zoom de kans krijgt om zich goed te ontwikkelen en onderwijs met succes af te ronden. Daarom zetten we gericht in op het terugdringen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten tot onder het landelijke gemiddelde.
- We versterken de inzet op vroegsignalering en investeren in een sluitende aanpak, waarin onderwijs, jeugdhulp en het sociaal domein met elkaar samenwerken. Dit doen we samen met regionale partners, onder meer via de gemeenschappelijke regeling voor schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Ook investeren we in het vergroten van onderwijskansen en een sterke aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, waaronder het beroepsonderwijs, zodat jongeren niet alleen op school blijven, maar ook perspectief houden op een passende plek op de arbeidsmarkt.

Onderwijshuisvesting voor de toekomst

- Als gemeente hebben wij op grond van de Wet op het primair onderwijs (WPO) een zorgplicht voor goede onderwijshuisvesting, waardoor scholen veilig, toegankelijk en duurzaam zijn. Dat betekent ook dat wij zorgen voor voldoende, kwalitatief goede en toekomstbestendige schoolgebouwen als randvoorwaarde voor goed en inclusief onderwijs. Wij geven invulling aan onze rol via het Integraal Huisvestingsplan (IHP), dat we actualiseren en in nauwe samenwerking met schoolbesturen uitvoeren en periodiek evalueren.
- Wij versterken de samenwerking met het onderwijs en met partners om huisvesting beter te laten aansluiten op ontwikkelingen zoals inclusiever onderwijs en de verbinding met jeugdhulp en andere voorzieningen in de buurt.
- In Lepelstraat zetten we in op het behoud van basisschool De Wegwijzer. Mede vanwege leefbaarheid en concrete woningbouwplannen is het opheffen van een dergelijke belangrijke voorziening voor het dorp zeer onwenselijk.

Onderwijs, studenten en verbinding met de stad

- Bergen op Zoom heeft een sterke basis als onderwijsstad, met een belangrijke positie voor het middelbaar beroeps- onderwijs (mbo). We willen de kansen die dit biedt beter benutten en zetten in op een aantrekkelijk klimaat voor studenten. Daarbij hebben we aandacht voor goede studentenhuysvesting, een levendige binnenstad, passende horeca en evenementen die bijdragen aan een aantrekkelijk klimaat voor studenten. Op die manier investeren we in het aantrekken en behouden van jongeren in Bergen op Zoom.

- Ook maken we werk van de mogelijkheden voor studentenwerkplekken en ontmoetingsplekken, waar studenten elkaar kunnen ontmoeten, samenwerken en ondersteunen.
- Samen met ondernemers en onderwijsinstellingen zetten we daarnaast in op het versterken, verruimen en vergroten van stage- en leerwerkplekken, zodat studenten beter verbonden raken met de lokale arbeidsmarkt en meer kansen krijgen om zich in Bergen op Zoom te ontwikkelen.
- Daarnaast blijven wij ons richten op het aantrekken van hbo- en wo-studenten naar Bergen op Zoom, onder andere via het DAB-lab en andere campusontwikkelingen. We bekijken hoe we samen met onderwijsinstellingen het aanbod rondom hoger onderwijs in de gemeente kunnen versterken.

Sport, Cultuur en Erfgoed

Samen sporten, beleven en behouden

Bergen op Zoom is een gemeente met een rijk verenigingsleven, een bruisend cultureel aanbod en een historie die in de hele gemeente zichtbaar en voelbaar is. Daarbij gaat het om een breed palet aan verenigingen in onze gemeente: van sport en cultuur tot sociaal-maatschappelijke verenigingen, erfgoed- en vrijwilligersorganisaties. Het verenigingsleven levert iedere dag een onmisbare bijdrage aan ontmoeting, ontspanning, talentontwikkeling en verbondenheid. Het maakt onze wijken, dorpen en binnenstad levendig. Ook versterken deze verenigingen de sociale samenhang in onze gemeente en zorgen zij dat inwoners in beweging blijven.

Wij zien sport, cultuur en erfgoed als één geheel dat onze gemeente bijzonder maakt en inwoners de kans geeft om mee te doen, zich te ontwikkelen en trots te zijn op hun gemeente. Daarom blijven we investeren in ruimte voor verenigingen, culturele initiatieven en het behoud van ons erfgoed. Tegelijkertijd dringen we de regeldruk voor verenigingen en stichtingen terug.

Dit gaan we doen:

Ondersteuning van het verenigingsleven

- Het verenigingsleven is een onmisbaar onderdeel van onze samenleving en vervult een belangrijke rol door veel maatschappelijke taken te vervullen. Wij vinden het daarom belangrijk dat het verenigingsleven versterkt wordt vanuit de gemeente. We kiezen er in deze bestuursperiode bewust voor om niet te bezuinigen op het verenigings- en vrijwilligersleven. De bestaande budgetten blijven minimaal op peil en worden geïndexeerd, zodat verenigingen hun maatschappelijke rol kunnen vervullen.

- We willen de ondersteuning van verenigingen effectiever en doelgerichter inrichten. Waar mogelijk werken we met meerjarige vergunningen en subsidies, zodat administratieve lasten worden verminderd en organisaties meer zekerheid krijgen.

Sport en bewegen voor alle inwoners

- Wij zetten sport en bewegen in als preventieve basis voor een vitale samenleving waarbij het gaat om een breed spectrum: van meedoen en bewegen tot aan topsport. We versterken en faciliteren de beweegmogelijkheden in de openbare ruimte door deze aantrekkelijk en toegankelijk in te richten voor alle doelgroepen en leeftijden.
- We werken aan toekomstbestendige sportaccommodaties, waarbij we prioriteren in renovatie, vervanging en efficiënter en multifunctioneel gebruik van (bestaande) voorzieningen. Er zijn namelijk steeds minder repetitieruimtes en uitvoeringszalen beschikbaar. Het is daarom van belang dat we als gemeente samenwerken met scholen, verenigingen en andere stakeholders om het multifunctioneel gebruik van locaties voor bijvoorbeeld culturele activiteiten zoals repetities, toneelstukken, en muziekuitvoeringen mogelijk te maken. Daarbij erkennen we de belangrijke maatschappelijke en sociale waarde van deze accommodaties als plekken van ontmoeting, verbinding en activiteit, en benutten we deze waar mogelijk breder voor de gemeenschap.
- We ondersteunen en versterken het verenigingsleven als belangrijke drager van ontmoeting, participatie en gezondheid, onder meer door samenwerking, ondersteuning bij vrijwilligersvraagstukken en het meedenken bij knelpunten. Samen met het Sportbedrijf zetten we in op sterke, toekomstbestendige verenigingen en een veilig en gezond sportklimaat.
- Daarnaast stimuleren we sportparticipatie door financiële en praktische drempels te verlagen, onder meer via minimaregelingen en gerichte ondersteuning voor inwoners voor wie deelname minder vanzelfsprekend is. Hiermee zorgen we ervoor dat sport en bewegen voor alle inwoners laagdrempelig en bereikbaar blijft.

Cultuur; het rijke culturele leven

- Wij koesteren en versterken het rijke culturele leven in Bergen op Zoom, waarin erfgoed, volkscultuur en eigentijdse kunst en cultuur samenkomen. We bouwen voort op een sterke culturele basis, met onder meer het Markiezenhof, Theater De Maagd, Gebouw-T en het Centrum voor de Kunsten Bergen op Zoom (CKB), en stimuleren samenwerking tussen en initiatieven van instellingen, verenigingen en culturele makers.
- We ondersteunen creatieve makers en talentontwikkeling door hun positie te versterken en de verbinding met de stad en maatschappelijke opgaven te vergroten.
- We stimuleren deelname aan culturele verenigingen en activiteiten door drempels te verlagen en aanbod en activiteiten toegankelijk en aantrekkelijk te maken voor verschillende doelgroepen. Daarmee blijft cultuur een verbindende kracht voor ontmoeting, identiteit en leefbaarheid in onze gemeente.
- We zetten de ingezette koers voor de exploitatie en beleving van het Markiezenhof voort, zodat het museum zich verder kan ontwikkelen tot een ondernemende en levendige culturele plek voor inwoners en bezoekers. Nu de verzelfstandiging in gang is gezet, volgen we deze ontwikkeling nauwgezet.

Een toekomstbestendige bibliotheek

- De bibliotheek is een belangrijke maatschappelijke voorziening bij onder andere het voorkomen en aanpakken van laaggeletterdheid binnen onze gemeente. We vinden het belangrijk dat inwoners toegang hebben tot een volwaardige en toekomstbestendige bibliotheek, die naast het uitlenen van boeken ook een centrale rol speelt in leesbevordering, digitale inclusie, educatie en ontmoeting.

- Daarnaast blijft de bibliotheek een laagdrempelige plek waar inwoners terecht kunnen voor ondersteuning bij digitale vragen en contact met de overheid via de verschillende Informatiepunten Digitale Overheid.
- Samen met de bibliotheek werken wij aan toekomstbestendige huisvesting die aansluit op de brede maatschappelijke functies van de bibliotheek, zoals lezen, leren, ontmoeten en informeren.

Erfgoed: behouden, benutten en beleven

- Bergen op Zoom kent een rijke en zichtbare historie met in totaal ruim 750 monumenten, waarvan een belangrijk deel rijks- en/of gemeentelijk beschermd is. Met de recent geactualiseerde Erfgoedvisie en Erfgoedverordening beschikken wij over een actueel kader dat aansluit op de Omgevingswet en maatschappelijke ontwikkelingen. In deze bestuursperiode ligt de nadruk op de uitvoering: wij zetten in op het behoud, het gebruik en de toekomstbestendigheid van ons erfgoed. Dat doen wij door het actief beheren en actualiseren van monumentenlijsten, het stimuleren van herbesteding en verduurzaming van monumenten en het beter benutten van cultuurhistorische waarden in ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij stimuleren we ook dat exploitatie en gebruik van monumenten, waar passend, door andere partijen wordt opgepakt, zodat erfgoed op duurzame wijze behouden en benut kan worden.
- Daarnaast vergroten wij de zichtbaarheid en beleefbaarheid van erfgoed voor inwoners en bezoekers en versterken wij de samenwerking met eigenaren, erfgoedorganisaties en inwoners, zodat erfgoed een verbindende kracht blijft in onze gemeente.

Gezondheid, Meedoen en Sociale Zekerheid

Samen zorgen dat iedereen mee kan doen

Een goede gezondheid en bestaanszekerheid vormen de basis voor kwaliteit van leven en zelfredzaamheid. We zetten daarom in op het versterken van gezondheid, preventie, inkomen en arbeidsparticipatie. De menselijke maat staat daarbij centraal. Werk en inkomen bieden financiële zekerheid en dragen bij aan eigenwaarde en meedoen in de samenleving. Door problemen zoveel mogelijk te voorkomen en inwoners te stimuleren vitaal en financieel stabiel te leven, willen we bereiken dat minder mensen ondersteuning nodig hebben.

Voor inwoners die (tijdelijk) niet zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien, bieden we passende ondersteuning. We zetten in op het voorkomen van schulden, goede schuldhulpverlening en begeleiding naar werk of participatie. Voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt bieden we passende en juiste ontwikkelmogelijkheden en ondersteuning.

We willen dat inwoners die hulp nodig hebben, passende ondersteuning krijgen en kunnen meedoen in de samenleving. Daarom werken we verder aan de transformatie van het sociaal domein, met meer nadruk op preventie, tijdig signaleren en passende ondersteuning. De wijkteams spelen hierin een sleutelrol. Zij staan dicht bij onze inwoners, signaleren wat nodig is en werken samen met partners aan oplossingen die uitgaan van de kracht van inwoners en hun netwerk.

Dit gaan we doen:

Aan de slag met gezondheid en gezondheidsbevordering

- We zetten in op preventie en een gezonde leefstijl, met als doel een vitale en veerkrachtige samenleving. We versterken de samenwerking met jeugdgezondheidszorg, de GGD, huisartsen en maatschappelijke partners.
- We vergroten de aandacht voor de mentale gezondheid van jongeren en jongvolwassenen door laagdrempelige ondersteuning via scholen, jongerenwerk en wijkteams.
- We werken vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid, met aandacht voor bijvoorbeeld leefomgeving, sociale contacten en financiële situatie. Dit sluit aan bij het principe 'Alles is Gezondheid'.
- Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) werken we aan een sterke sociale basis, een gezonde leefstijl, het voorkomen van eenzaamheid en het verkleinen van gezondheidsachterstanden.
- Binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) versterken we de samenwerking met zorgpartners en zetten we in op vernieuwende vormen van zorg en ondersteuning dicht bij de inwoners.

Vergroten van arbeidsparticipatie

- We vergroten de arbeidsparticipatie en versterken de bestaanszekerheid. Dit doen we samen met de Inter-gemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal, het WVS en het Werkplein Hart van West-Brabant. We verbeteren de samenwerking en zorgen voor meer samenhang, een integrale aanpak en duidelijke regie, zodat inwoners sneller en beter worden geholpen richting werk.
- Voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt bieden we passende trajecten en ontwikkelmogelijkheden. Waar werk nog niet mogelijk is, zetten we in op meedoen naar vermogen. Tegelijkertijd betrekken we werkgevers actief en zetten we instrumenten in die de stap naar werk verkleinen.

Het aanpakken van schulden en armoede

- Geen enkel kind mag worden buitengesloten door armoede. We versterken daarom de toegang tot sport, cultuur, schoolactiviteiten en andere voorzieningen voor kinderen in gezinnen met financiële zorgen.
- We werken aan het voorkomen en bestrijden van schulden en armoede, onder andere samen met de wijkteams. Met het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening zetten we in op vroegsignalering en snelle, passende ondersteuning.
- We zetten ons in om alle inwoners met recht op ondersteuning te bereiken. We zorgen voor toegankelijke minimaregelingen en verbeteren het bereik, zodat inwoners die er recht op hebben, waaronder ook zelfstandigen, deze regelingen daadwerkelijk benutten. We verlagen daarbij ook bestaande drempels.
- We brengen in kaart wat de mogelijkheden, kosten en opbrengsten (financieel en maatschappelijk) zijn om voor de minimaregelingen, met uitzondering van de kwijtscheldingsregelingen, de inkomensgrens generiek te verleggen van 120% naar 130% van het sociaal minimum. Op deze manier willen we door eenduidigheid een vereenvoudiging van de regels, het systeem en de uitvoering realiseren en tegelijkertijd ervoor zorgen dat meer inwoners gebruik kunnen maken van onze minimaregelingen. Bij de besluitvorming over het collegeprogramma maken we hierover een keuze.
- Voor inwoners in armoede bieden we ondersteuning die niet alleen kijkt naar geldproblemen, maar ook naar onderliggende oorzaken. Samen met partners werken we aan een integrale aanpak die zorgt voor stabiliteit, perspectief en meedoen in de samenleving.

Een diverse en inclusieve gemeente

- We zetten in op een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen en zich gezien en gewaardeerd voelt, ongeacht achtergrond, beperking, leeftijd, gender of geaardheid. We werken aan het verbeteren van toegankelijkheid en het tegengaan van uitsluiting en discriminatie. Daarom ontwikkelen we een Bergse Diversiteit- en Inclusie-uitvoeringsagenda en voeren deze uit. Daarbij gebruiken we de eerdere discriminatiescan van Radar en halen we input op bij inwoners, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen.

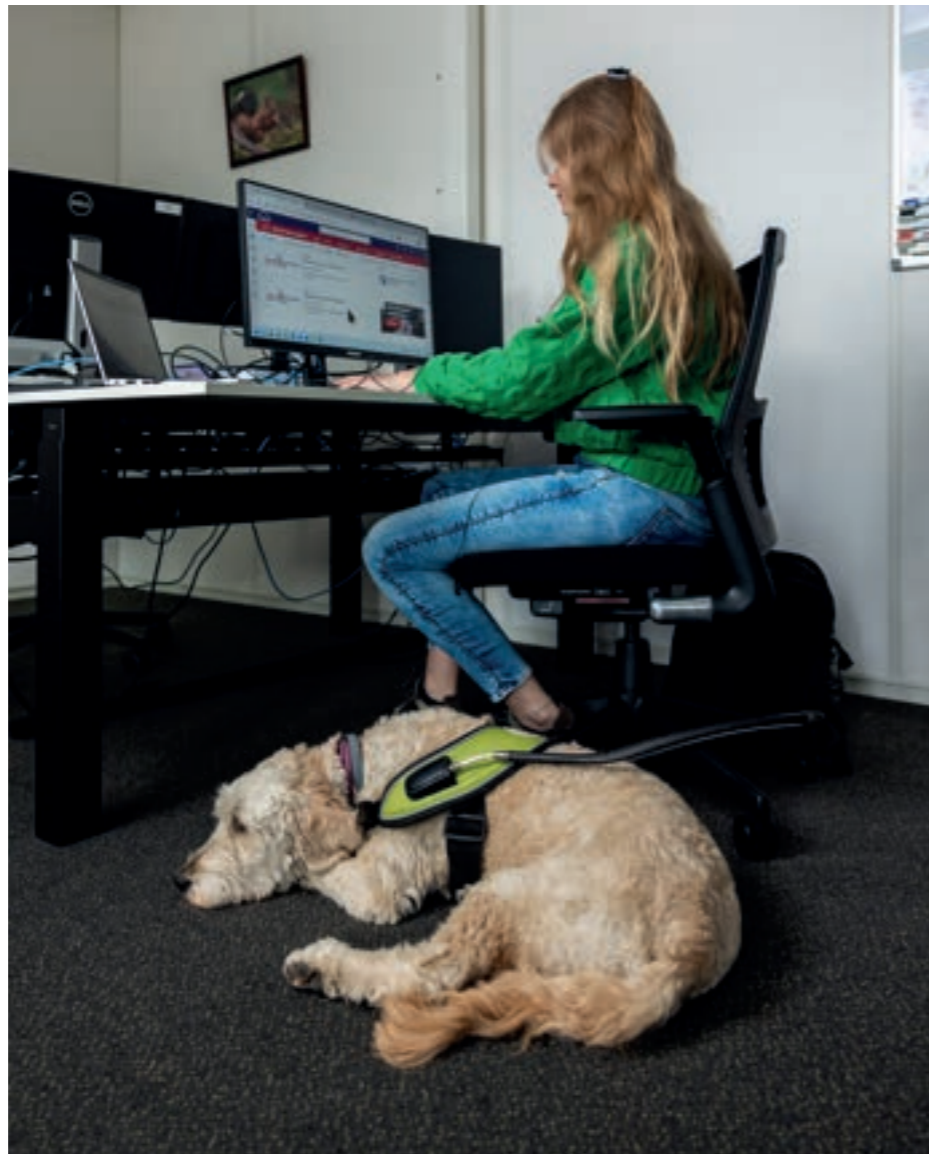
Uitvoering geven aan de transformatie sociaal domein

- De druk op het sociaal domein blijft hoog. Daarom zetten we de transformatie van het sociaal domein door. In lijn met de Pijlvisie Sociaal & Veilig werken we samen met partners aan een aanpak die eenvoudiger is en dichter bij de inwoner staat. Hierbij zetten we sterk in op preventie, zodat problemen eerder worden gesignaleerd en zwaardere ondersteuning vaker kan worden voorkomen. Dit helpt inwoners en draagt bij aan een betere beheersing van de kosten en de financiële houdbaarheid van het sociaal domein. Dit vraagt om gerichte keuzes, duidelijke prioriteiten en bovenal om daadwerkelijk tot uitvoering over te gaan, het volgende:
- We versterken de sociale basis en zetten meer in op preventie en vroegsignalering, met een belangrijke rol voor wijkteams als herkenbare en laagdrempelige toegang;
- We realiseren wijkontmoetingsplekken in de wijken waar die op dit moment nog niet bestaan, waarbij we ook kijken naar de huisvesting van de wijkteams;
- We sturen scherper op de inzet en duur van maatwerkvoorzieningen en versterken de samenwerking met partners in de wijk, zoals welzijn, sport en cultuur;
- We professionaliseren het gemeentelijke opdrachtgeverschap en aanbestedingen richting maatschappelijke partners verder, met name binnen de Wmo en jeugdhulp. We sturen meer op resultaten en kijken wat de hulp echt oplevert. Afspraken leggen we goed vast in subsidies en contracten. We blijven daarbij samenwerken en geven ruimte voor maatwerk en vernieuwing;
- We versterken en breiden het opbouw- en jongerenwerk uit, passend bij de omvang van onze gemeente.
- Om deze aanpak goed te kunnen volgen en concreet te maken, werken we met periodieke uitvoeringsplannen. Hierin vertalen we onze plannen naar concrete acties, doelen en meetpunten. Zo geven we richting aan de uitvoering, houden we focus en kunnen we op tijd bijsturen.
- We geven invulling aan de wettelijk verplichte Gemeenschappelijke Regeling Jeugd. Het principe is hierbij 'regionaal wat moet, lokaal wat kan'. Regionale samenwerking zetten we in waar dit nodig is voor kwaliteit, continuïteit en specialistische voorzieningen.

Regionaal beschermd wonen en maatschappelijke opvang

- Beschermd wonen en maatschappelijke opvang organiseren we in regionaal verband. Samen met de regiogemeenten werken we op basis van de Regiovisie Beschermd Wonen en Opvang aan een samenhangend en toekomstbestendig voorzieningenaanbod.
- De Kade verplaatsen we, in overleg met partners, naar een geschikte locatie buiten de wijk. Bij toekomstige ontwikkelingen op het gebied van complexe zorg en opvang wegen we leefbaarheid en ruimtelijke inpassing nadrukkelijk mee en kiezen we bij voorkeur voor locaties buiten woonwijken.

- We werken aan een betere spreiding van opvang en (beschermd) woonvormen over de regio, waarbij de begeleiding en zorg goed aansluit op de ondersteuningsbehoefte van bewoners. We maken hierover afspraken met andere gemeenten, zodat iedere gemeente haar aandeel levert. Dit verbinden we met de regionale woonzorgvisie en de opgave om uitstroom te bevorderen. Zo bouwen we aan een toegankelijk en houdbaar stelsel van beschermd wonen en opvang.
- Aanvullend zetten we in op de aanpak van dak- en thuisloosheid, met aandacht voor vroegsignalering, passende (maatschappelijke) opvang, inloopvoorzieningen en doorstroom naar wonen en begeleiding. We onderzoeken of Housing First als principe en/of een project als Skaeve Huse een oplossing kan zijn om druk in wijken te verminderen.

Programma 8

Milieu, Duurzaamheid, Energie en Klimaatadaptatie

Samen werken aan een duurzame en toekomstbestendige gemeente

Bergen op Zoom staat voor een stevige opgave op het gebied van milieu, duurzaamheid, energie, klimaatadaptatie en hittestress. Deze opgave komt voor een groot deel voort uit landelijke en Europese ambities, wet- en regelgeving en uit afspraken die gemeenten gezamenlijk moeten uitvoeren. Het gaat bijvoorbeeld over de energietransitie, de uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen, de zorg voor een gezonde leefomgeving, het terugdringen van afval en grondstoffen-gebruik.

Voor onze gemeente betekent dit dat we de komende jaren vooral in het teken staan van uitvoering. We vertalen deze wettelijke opgaven naar concrete maatregelen die haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar zijn voor onze organisatie en voor de samenleving. Daarbij zoeken we steeds de balans tussen ambitie en realisme. We werken aan een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving, met aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering, de betaalbaarheid van de energietransitie en de noodzaak om samen te werken met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en de regio.

Dit gaan we doen:

Gezonde en veilige leefomgeving voor mens en dier

- Wij zetten in op een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners en voor dieren. We doen dit onder meer via de principes van het Schone Lucht Akkoord en door de versterking van biodiversiteit. We werken aan beter inzicht in emissies, waaronder Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en resten van medicijn- en drugsgebruik en nemen op basis daarvan maatregelen.
- We voeren gericht onderzoek uit naar luchtkwaliteit en werken toe naar een samenhangend plan om risico's voor de volksgezondheid te beperken. Dit doen we in samenwerking met de omgevingsdienst, provincie en andere partners. We maken werk van de gestelde doelen en bestendigen de gemaakte afspraken.
- We zetten in op het verbeteren van de waterkwaliteit, met speciale aandacht voor de Binnenschelde en de kwaliteit van zwemwater.
- We voeren de Nota dierenwelzijn 2025-2035 in samenwerking met vrijwilligers en maatschappelijke partners uit. We gaan na of dit kan met bestaande middelen, en sturen bij als dat vervolgens nodig blijkt. We vragen het college om dit uit te werken in het collegeprogramma.

Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid, Energie & Klimaat

- Voor de uitvoering van onze opgaven op het gebied van duurzaamheid, energie en klimaat werken wij met het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid, Energie en Klimaat (DEK) dat we actualiseren en monitoren binnen de Planning & Control-cyclus.
- De uitvoering van deze opgaven wordt mede ondersteund door Rijksmiddelen, zoals de Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid-middelen (CDOKE). Bij de inzet van CDOKE-middelen geven we prioriteit aan concrete maatregelen, zoals projecten die bijdragen aan energiebesparing, duurzame opwekking en CO₂-reductie. Op deze manier zorgen wij ervoor dat beschikbare middelen maximaal bijdragen aan zichtbare voortgang in de uitvoering en aan het versterken van de betrokkenheid in onze gemeente.
- Daarnaast verwerven we actief aanvullende inkomsten voor de uitvoering van het programma DEK, door bijvoorbeeld een beroep te doen op de landelijke subsidieregeling Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed (DUMAVA).

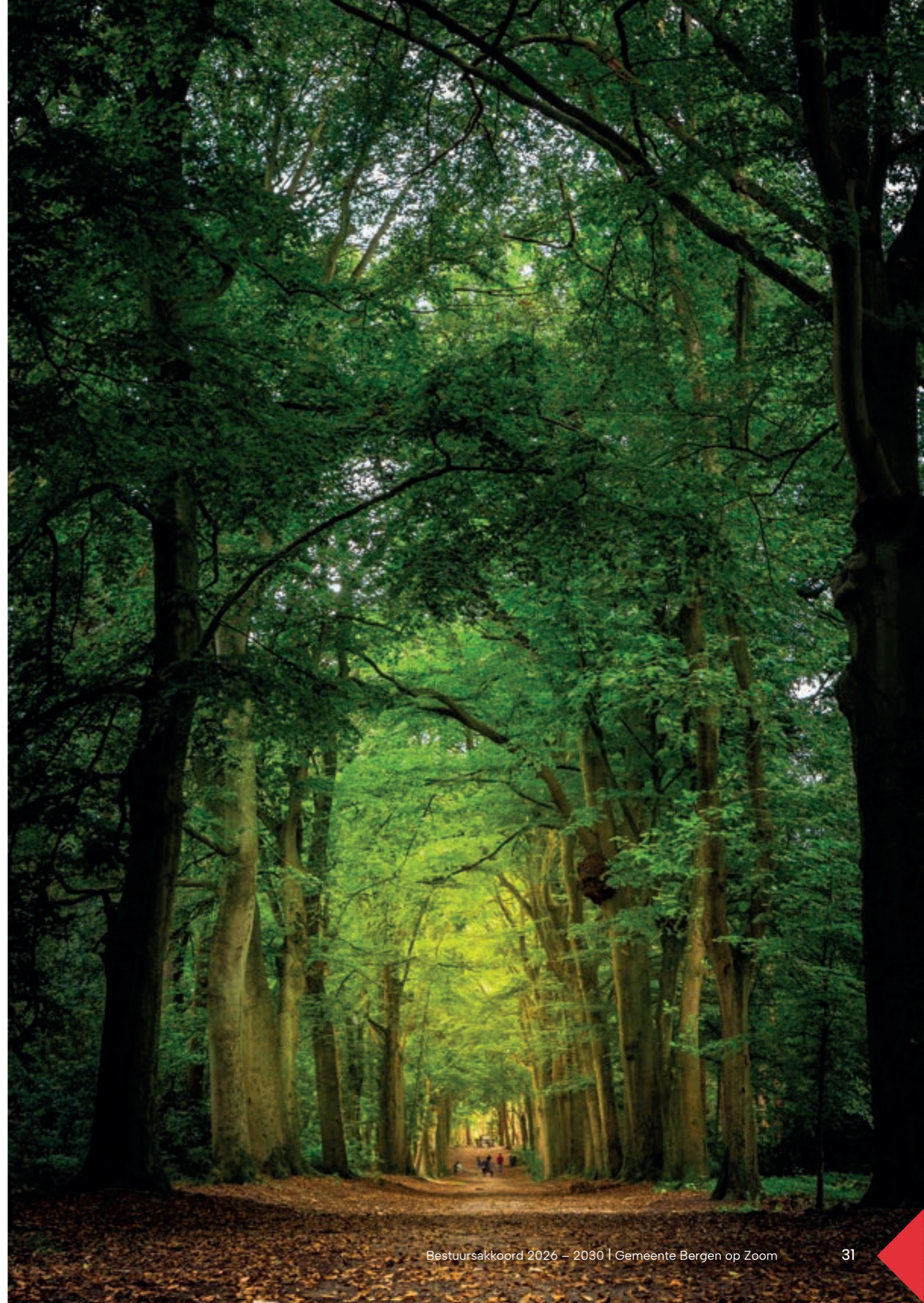
Duurzame energie: passende opwek en zorgvuldige inpassing

- Wij geven uitvoering aan de regionale en landelijke opgave voor hernieuwbare energie, zoals vastgelegd in onder meer de Regionale Energiestrategie:
- We maken bewuste keuzes die passen bij de schaal, kwaliteiten en draagkracht van Bergen op Zoom.
- We herbevestigen het standpunt van de raad dat er buiten vervanging van verouderde windmolens geen nieuwe windmolens op land worden gerealiseerd. Tegelijkertijd erkennen wij dat de energieopgave onverminderd groot blijft en dat invulling daarvan noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen en om onze gemeente toekomstbestendig te houden.
- We zetten in op alternatieve vormen van duurzame energie-opwekking, zoals zon op daken, het benutten van bestaande locaties en innovatieve oplossingen. Met zon op land gaan we terughoudend om. Alleen wanneer dit bijdraagt aan een evenwichtige ontwikkeling van de leefomgeving, kan hiervan sprake zijn. Denk hierbij aan toepassingen op parkeerplaatsen en taluds of vergelijkbare voorbeelden.

- We blijven het gesprek voeren met inwoners, ondernemers en regionale partners en maken steeds een integrale afweging tussen energieopgave, ruimtelijke kwaliteit en draagvlak.
- We zetten in op het bestrijden van energiearmoede. We ondersteunen inwoners door te helpen met betaalbare energiebesparende maatregelen en gerichte ondersteuning zoals energieadvies aan huis, kleine besparingsmaatregelen zoals ledverlichting en tochtstrips, en stimuleren woning-isolatie via subsidies en collectieve acties. We werken hierbij ook samen met woningcorporaties en partners.
- We blijven de ontwikkelingen rond het geplande hoogspanningsstation in de polder volgen. Als uit de uitspraak van de Raad van State blijkt dat een alternatieve locatie nodig is, dan wordt als eerste gekeken naar De Spie.

Aanpak van netcongestie en toekomstbestendig energiesysteem

- Netcongestie vormt een steeds groter knelpunt voor woningbouw en economische ontwikkeling. Hoewel de oorzaken grotendeels buiten onze invloed liggen, vraagt dit om een actieve en samenhangende inzet van de gemeente. Wij zetten in op het verminderen van de impact van netcongestie door waar mogelijk slimmer om te gaan met het bestaande energiesysteem. Daarbij stimuleren we initiatieven die bijdragen aan efficiënter gebruik van het netwerk, zoals slimmer gebruik op bedrijventerreinen (programma Grote Oogst), lokale samenwerking tussen gebruikers en het beter afstemmen van vraag en aanbod van energie.
- Wij blijven ons, samen met regio, provincie en netbeheerders, inzetten voor uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet. We brengen knelpunten actief onder de aandacht en sluiten aan bij regionale en landelijke trajecten om oplossingen te versnellen.

Wonen en Ruimtelijke Ontwikkeling

Samen bouwen aan ruimte om te wonen, te leven en te groeien

De komende jaren werken we aan voldoende woningen voor inwoners in verschillende levensfasen en met uiteenlopende financiële mogelijkheden en woonbehoeften. Het gaat niet alleen om aantallen, maar ook om kwaliteit: betaalbare woningen voor starters en jonge gezinnen, geschikte woningen voor ouderen, ruimte voor mensen die urgentie hebben op de woningmarkt.

We willen bouwen aan evenwichtige wijken en dorpen, waar een goede mix bestaat van klimaatadaptief gebouwde woningen voor verschillende doelgroepen, mét voorzieningen in de wijk en aandacht voor bereikbaarheid en economie, waardoor leefbaarheid, groen en sociale samenhang behouden blijven.

Dit gaan we doen:

Woonopgave en volkshuisvesting

- De druk op de woningmarkt in Bergen op Zoom is hoog en vraagt om een gerichte en samenhangende aanpak. Wij houden ons aan de afspraken uit de regionale woondeal en geven invulling aan de binnen de Stedelijke Regio West-Brabant gemaakte samenwerkingsafspraken. Daarbij hanteren we het uitgangspunt dat wonen voor iedereen bereikbaar moet zijn: met iedere portemonnee een dak boven het hoofd.
- Wij zetten daarom in op het realiseren van voldoende betaalbare woningen. Om de woningbouwopgave te versnellen en ruimte efficiënt te benutten, werken we met hoogteprofielen en sturen we actief op verantwoorde verdichting.

- Ook faciliteren we bijzondere woonvormen zoals knarrenhofjes of tiny houses. We ondersteunen de realisatie van mantelzorgwoningen voor directe familie in achtertuinen. We zetten in op voldoende levensloopbestendige woningen, zodat ouderen langer zelfstandig en comfortabel kunnen wonen.
- We creëren extra woonruimte door actief medewerking te verlenen aan initiatieven waarbij woningen worden gesplitst. Ook gaan we actief aan de slag met leegstaande woningen en gebouwen. Het Ketriontje in de binnenstad vormt hierbij een specifiek aandachtspunt.
- Wonen zien we als een essentiële voorwaarde voor bestaanszekerheid en maatschappelijke participatie. Dat betekent dat we actief sturen op de juiste woning op de juiste plek, passend bij de behoefte van onze inwoners. We werken aan een evenwichtige verdeling van woningbouw over onze wijken en dorpen, waarbij we het principe van 30-40-30 hanteren op gemeentelijk niveau. Een compensatiefonds achten we hierin niet nodig en wordt daarom niet verder uitgewerkt.
- De Wet versterking regie volkshuisvesting biedt ons meer mogelijkheden om stevig te sturen op aantallen, typen en locaties van woningbouw. Deze regierol benutten we actief om de woningbouwproductie te versnellen en de juiste balans in ons woningaanbod te realiseren.
- We doen dit nadrukkelijk in samenwerking met onze partners. Met woningcorporatie Stadlander maken we stevige meerjarige prestatieafspraken over nieuwbouw, betaalbaarheid, verduurzaming en de huisvesting van mensen die urgentie hebben op de woningmarkt. Ook werken we samen met ontwikkelaars en andere partijen om plannen daadwerkelijk tot uitvoering te brengen en knelpunten weg te nemen.

Gericht verder bouwen aan de woningbouwopgave

- De komende jaren zetten we de reeds in gang gezette woningbouwontwikkelingen voort langs de vastgestelde IPVE's, waaronder de grotere gebiedsontwikkelingen binnen de gemeente zoals Plein 13, Westersingel, Waterfront, de Markiezaten, en Bravis. Bij deze grootschalige nieuwbouwprojecten kijken we niet enkel naar woningbouw, maar ook naar een passend voorzieningenaanbod.
- Ook benutten we aanvullende locaties in Halsteren en Lepelstraat, om de voortgang van de woningproductie te waarborgen. Deze projecten vormen gezamenlijk de kern van onze woningbouwstrategie en dragen substantieel bij aan het realiseren van de gemeentelijke woningbouwopgave. Dit biedt continuïteit en duidelijkheid voor inwoners, marktpartijen en samenwerkingspartners, en draagt bij aan het realiseren van onze woningbouwopgave. Daarbij houden we vast aan de uitgangspunten zoals deze per locatie zijn vastgesteld, met aandacht voor tempo, kwaliteit en betaalbaarheid.
- Vrederust heeft een unieke historie en maatschappelijke en zorgbestemming, waar we kansen zien tot ontwikkeling van een landgoed waar wonen aan de buitenrand en zorg op het terrein hand in hand gaan en waarbij ruimte wordt geboden voor (complexe) zorg met een duidelijke regierol voor de gemeente. Binnen de ontwikkeling van Vrederust verkennen we samen met GGZ WNB de mogelijkheden voor een zorgcampus. Deze ontwikkelingen bieden daarnaast kansen om elders in de gemeente ruimte vrij te maken voor aanvullende woningbouw.

Opvang en huisvesting voor nieuwkomers

- De opvang van asielzoekers, statushouders en ontheemden uit Oekraïne vraagt ook in de komende periode om een zorgvuldige en evenwichtige aanpak. We nemen hierin onze verantwoordelijkheid en geven uitvoering aan onze wettelijke taak (waaronder de Spreidingswet) en de ons toebedeelde opgave. In Bergen op Zoom doen we dit onder meer in een tijdelijke opvanglocatie aan de Jacob Obrechtlaan en via de opvanglocaties voor Oekraïners. We zorgen voor humane opvang. We vinden het belangrijk dat opvanglocaties goed ingepast zijn in hun omgeving. We bewaken de gemaakte afspraken met het COA en andere partners over beheer, veiligheid, leefbaarheid en communicatie met omwonenden.
- We zoeken actief naar alternatieve en tijdelijke huisvestingsoplossingen, zoals tussenvoorzieningen en doorstroomlocaties, en sturen op een zorgvuldige balans binnen de totale woningvoorraad.
- Voor statushouders zetten wij in op een zorgvuldige landing en duurzame deelname in de Bergse samenleving. We geven hierbij uitvoering aan de Wet inburgering, met aandacht voor taal, werk, onderwijs en participatie, zodat nieuwe inwoners zo snel mogelijk kunnen meedoen.

Omgevingsvisie

- De Omgevingsvisie vormt het strategisch kader voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. De komende periode ligt de nadruk op het actualiseren en concretiseren van deze visie om richting te geven aan de ontwikkeling van onze stad en dorpen. Hierbij moet deze visie beter aansluiten bij actuele opgaven zoals woningbouw, duurzaamheid, mobiliteit en leefbaarheid. De keuzes werken we uit in het Omgevingsplan. Daarbij verbeteren we onze manier van werken, met duidelijke processen, meer samenhang en een sterke inzet op participatie en omgevingsgericht werken.

Snippergrond

- We ronden het dossier snippergrond zorgvuldig en rechtvaardig af. Daarbij staat de menselijke maat centraal. Inwoners die jarenlang kleine groenstroken hebben onderhouden als onderdeel van hun tuin, moeten kunnen rekenen op een duidelijke en redelijke behandeling.

Financiële positie en uitgangspunten

Het realiseren van onze ambities vraagt om een realistische blik op wat financieel en organisatorisch mogelijk is. In de afgelopen raadsperiode zijn de financiën op orde gebracht. Dat resultaat houden we de komende bestuursperiode vast. Tegelijkertijd staan we voor een volgende fase, waarin we toekomen aan investeringen in de samenleving en nu beter de afweging kunnen maken tussen maatschappelijke waarde, uitvoerbaarheid en beschikbare capaciteit. De opgaven zijn groot en de middelen – zowel financieel als in personele capaciteit – zijn niet onbeperkt. Dat geldt voor de gemeentelijke organisatie zelf, maar ook voor onze maatschappelijke partners en andere uitvoerende partijen buiten het stadhuis en stadskantoor.

Bovendien geldt dat, ondanks de verbeterde financiële positie, in het Beleidskader 2027 vooralsnog een tekort van bijna € 4,4 miljoen wordt voorzien, waarvan bijna € 900.000 structureel. Dat betekent dat er in de nieuwe bestuursperiode een forse opgave ligt om de begroting sluitend en ook structureel sluitend te krijgen.

x €1.000	2027	2028	2029	2030
Meerjarenperspectief	-4.359	-4.361	-2.141	1.140
- waarvan incidenteel	-3.468	-2.823	-2.823	-2.823
- waarvan structureel	-891	-1.538	682	3.963

Bron: Beleidskader 2027-2030

Daarom sturen we op een aanpak die ambitie, maatschappelijke impact en uitvoerbaarheid met elkaar in balans brengt. We gaan bewuster prioriteren en faseren, waarbij we keuzes maken die recht doen aan wat nodig is in de samenleving én wat haalbaar is in uitvoering. Dat vraagt om focus en samenwerking, zowel intern als extern. Alleen door helder te prioriteren en samen op te trekken, kunnen we de afspraken uit dit bestuursakkoord op een haalbare, betekenisvolle en duurzame manier realiseren.

Om de uitvoering van dit bestuursakkoord financieel verantwoord en duurzaam vorm te geven, hanteren wij de volgende principes:

- Voor deze raadsperiode stellen we een stimuleringsfonds in dat is bedoeld voor de uitvoering van de ambities van het bestuursakkoord. Als basis voeden we dit fonds met het rekeningresultaat 2025 à € 5.676.000.
- We blijven werken vanuit de discipline van een meerjarig structureel sluitende begroting. Ook handhaven we het beginsel om te begroten met een overschot van jaarlijks 3 miljoen euro. Van het rekeningresultaat voegen we 3 miljoen euro toe aan de algemene reserve en het meerdere voegen we jaarlijks toe aan het stimuleringsfonds.
- Aan het einde van deze raadsperiode voegen we het restant van het stimuleringsfonds toe aan de algemene reserve.
- Lokale belastingen en heffingen mogen stijgen met maximaal de inflatie of vanwege kostendekkendheid. Bij kostendekkende tarieven kijken we kritisch naar het verloop van de kosten.
- In het collegeprogramma zal worden gekomen tot een nadere uitwerking voor de ontwikkeling van het investeringsvolume, waarbij een schuldquote van maximaal 60% en een solvabiliteit van 30% als streefwaarden worden betrokken.
- Bij investeringskredieten geven we voorrang aan vervangingsinvesteringen ten opzichte van uitbreidingsinvesteringen.
- Vanwege de beleidsmatige samenhang bundelen we de (oude) begrotingsprogramma's 7 en 8 tot één programma. Met een passend autorisatieniveau borgen we dat in de verantwoording aan de gemeenteraad het onderscheid tussen 'Werk en inkomen' en 'Wmo en Jeugd' en tussen open-eindregelingen en overige budgetten inzichtelijk blijft.
- Tekorten en begrotingswijzigingen worden in eerste instantie opgevangen binnen de programma's van de betreffende pijlervisie.
- Nieuwe beleidskeuzes maken we integraal bij het beleidskader.
- We staan open voor initiatiefvoorstellen, moties en amendementen uit de raad die bijdragen aan de gedeelde ambities voor de gemeente, ook als deze nieuwe accenten leggen ten opzichte van dit akkoord, onder voorwaarde dat ze voorzien zijn van een deugdelijke financiële dekking.
- We zetten actief in op lobby en het verwerven van aanvullende inkomsten, zoals subsidies en fondsen, om onze ambities mede mogelijk te maken.
- Alle financiële afspraken gelden voor de duur van het bestuursakkoord.

Tot slot

Met dit bestuursakkoord zetten we samen een duidelijke koers uit voor de komende bestuursperiode. Als coalitiepartijen delen we dezelfde visie op de maatschappelijke opgaven en de ambitie om Bergen op Zoom sterker, leefbaarder en toekomstbestendig te maken. Met dit bestuursakkoord geven we richting en vormen we het startpunt voor het collegeprogramma. De uitdagingen waar Bergen op Zoom voor staat vragen om focus, samenwerking en daadkracht.

De komende jaren staan in het teken van uitvoering. Dat vraagt om een gezamenlijke inzet van de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. Door goed samen te werken, elkaar scherp te houden en verantwoordelijkheid te nemen, maken we de ambities uit dit akkoord waar.

Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bouwen we verder aan Bergen op Zoom. Alleen door samen te werken kunnen we kansen creëren en oplossingen vinden voor de uitdagingen in onze gemeente. Met energie en vertrouwen gaan we aan de slag voor leefbare wijken, dorpen en kernen. Elke inwoner moet zich gezien voelen en kunnen meedoen in de samenleving. Nu bouwen we samen verder aan een gemeente waar het prettig wonen, werken en leven is.

We doen het samen. Samen leven, samen doen, samen bouwen!

